

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název práce: Zaniklá sídla v povodí Zdíkovského potoka jako součást paměti krajiny českého pohraničí

Autor práce: Bc. Vojtěch Andrš

1. Obsah práce

Cíle, výzkumné otázky, hypotézy (*přiměřenost cílů, geografický charakter a relevance cílů, teoretické podložení hypotéz aj.*)

Autor práce si klade tři dílčí navzájem provázané cíle. Práci tak tématicky řadí do v posledních desetiletích v českém prostředí etablovaného výzkumu sídel zaniklých v pohraničí po 2. světové válce.

Práce s literaturou (*teoretické ukotvení práce, diskuse a kritické zhodnocení literatury aj.*)

Teoretická část práce je členěna do tří kapitol, které odpovídají zaměření práce. Autor postupně představuje řadu konceptů českých a zahraničních autorů, které se týkají nejrůznějších aspektů krajiny a jejích proměn od hnacích sil, přes tzv. novou divočinu po například regionální identitu.

Metodika práce (*vhodnost aplikovaných metod, kvalita a vhodnost použitých dat aj.*)

Diplomant zvolil soubor metod vhodný pro dosažení stanovených cílů. Jednalo se především o kombinaci terénního průzkumu, tvorby DMR, programu QGIS a polostrukturovaných rozhovorů. Navrženou kategorizaci historických krajinných struktur považuji za logickou až na typ „Pole“. V zájmovém území se v současnosti nenachází (takřka) žádná orná půda. Neoznačoval bych proto trvalý travní porost či les za „dobře zachovalé pole“ jen proto, že nějaký pozemek (zčásti) stále ohraničují meze či zídky. Zatímco zemědělská kultura se může měnit, krajinné prvky jako zídky či meze v (pod)horských územích často přetrvaly – a právě díky jejich existenci lze některá území, dříve využívaná třeba jako orná půda, označit za krajinu historickou/reliktní. Tyto liniové prvky jsou koneckonců zobrazeny v příslušných mapách, přes jejich význam pro historickou strukturu krajiny jim však není věnován samostatný typ/kategorie. V práci jsou také často zmiňovány sady (např. jako historická krajinná struktura č. 4 - příloha č. 4), v kategorizaci ale nejsou uvedeny.

Analytická část práce (*správnost a interpretace výsledků, detailnost, struktura a provázanost analýzy*)

Základem analytické části je systematicky provedená inventarizace historických krajinných struktur včetně jejich popisu a kartografického zobrazení výskytu. Práci by prospělo zařazení alespoň stručného nástínu vývoje sídel zájmového území do roku 1945. Ačkoliv bylo vysídlení původního obyvatelstva zlomovou událostí ve vývoji regionu, přece jen v krajině zachovalé relikty jsou zpravidla

staršího původu, v případě některých se jedná o řadu století. V případě bodových objektů (například studna či ruina domu) by bylo vhodnější používat označení *historický krajinný prvek* namísto *historická krajinná struktura*. Z rozhovorů se zástupci obcí plyne jejich značně diferencovaný přístup k zachovaným historickým krajinným strukturám. Také tuto kapitolu lze považovat za dílčí přínos práce.

Závěry práce (odpovědi na výzkumné otázky, zasazení závěrů do širšího kontextu výzkumu aj.)

Autor práce splnil vytčené cíle. Výsledky nejsou srovnávány s obdobnými studii zaměřenými na jiné regiony.

2. Formální náležitosti práce (zatrhněte Vaši volbu)

Formální úprava: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Stylistická úroveň: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Citační úroveň: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Komentář (vč. kvality grafiky, (ne)přiměřenosti délky práce aj.)

V textu se místy objevují stylisticky neobratné formulace i chyby v interpunkci. Vyvaroval bych se spojení „zaniklá krajina“ (viz např. na str. 18: „Zájmovou krajinou je krajina zaniklá v kontextu odsunu.“). Předností práce jsou početné mapové přílohy a kvalitní fotodokumentace v terénu identifikovaných historických krajinných struktur. Rozsah práce je standardní.

3. Souhrn

Celkové zhodnocení práce (vč. přínosů práce, provázanosti teoretické a analytické části aj.)

Předložená historicko-geograficky zaměřená práce představuje solidní příspěvek k poznání zaniklých sídel a kulturní krajiny jihočeského pohraničí. Patrný je zájem diplomanta o téma a zájmové území. Na široce pojaté teoretické kapitoly plynule navazuje analytická část.

Předloženou práci **doporučuji / nedoporučuji** k obhajobě. (zatrhněte Vaši volbu)

Otázky k obhajobě

Spoluutvářely současnou podobu krajiny zájmového území v posledních sedmi desetiletích kromě vysídlení nějaké další procesy?

Datum: 3. 9. 2021

Autor posudku: Mgr. Jiří Riezner, Ph.D.

Podpis: